

3

SANSKRIT Paper - II

Signature of Invigilators

Roll No.

(In figures as in Admit Card)

1. **Dec-08/07**

Roll No.

2.

(in words)

Name of the Areas/Section (if any)

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **fifty (50)** multiple choice type questions. **All** questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method

A

Wrong method

A

OR

A

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. Extra sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ **પચાસ (૫૦)** પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધા જ** પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ પાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત :

A

ખોટી રીત :

A

A

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheet ના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ પાનાઓમાં આપવાના રહેશે.
૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.
૬. આ બુકલેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.
૭. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ કાગળ પરીક્ષા પંડની બહાર લઈ જવો નહીં.

SANSKRIT
PAPER II

संस्कृत
पेपर II

- सूचना :** अस्मिन् प्रश्नपत्रे पञ्चाशत्-सङ्ख्याकाः बहुविकल्पाः प्रश्नाः सन्ति । प्रत्येकस्य प्रश्नस्य कृते अङ्कद्वयं निर्धारितम् । सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
- નોંધ :** આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

સમીચીનં વિકેલ્પં ચિનુત—

યોગ્ય વિકલ્પ આપો.

1. મન્ત્રબ્રાહ્મણયોર્નામધેયમ્..... ।
(A) ઉપનિષદ (B) આરણ્યકમ્
(C) વેદઃ (D) બ્રાહ્મણમ્
2. ઇન્દ્રસૂક્તસ્ય ઋષિઃ..... ।
(A) વિશ્વામિત્રઃ (B) શુનઃશેપઃ
(C) વામદેવઃ (D) ગૃત્સમદઃ
3. ગીતિષુ.....આખ્યા ।
(A) ઋક્ (B) યજુષ્
(C) સામ (D) અથર્વ
4. વિશ્વામિત્ર-નદીસંવાદઃ.....વર્તતે ।
(A) ઋગ્વેદે (B) યજુર્વેદે
(C) સામવેદે (D) અથર્વવેદે
5. જ્યૌતિષશાસ્ત્રમાશ્રિત્ય વેદકાલનિર્ણાયકઃ..... ।
(A) મોક્ષમૂલરઃ (B) વેબરઃ
(C) બાલગઙ્ગાધરતિલકઃ (D) વિન્ટરનિત્સ

6. वेदस्य श्रोत्रमुच्यते ।
- (A) छन्दः (B) निरुक्तम्
(C) ज्यौतिषम् (D) व्याकरणम्
7. वेदस्य मुखं स्मृतम् ।
- (A) छन्दः (B) ज्यौतिषम्
(C) निरुक्तम् (D) व्याकरणम्
8. गोपथब्राह्मणग्रन्थः वर्तते ।
- (A) ऋग्वेदस्य (B) यजुर्वेदस्य
(C) सामवेदस्य (D) अथर्ववेदस्य
9. शुक्लयजुर्वेदस्याऽन्तिमोऽध्यायः उच्यते ।
- (A) ईशावास्योपनिषद् (B) केनोपनिषद्
(C) कठोपनिषद् (D) प्रश्नोपनिषद्
10. ऐतरेयारण्यकं वर्तते ।
- (A) ऋग्वेदस्य (B) यजुर्वेदस्य
(C) सामवेदस्य (D) अथर्ववेदस्य
11. सहस्रवर्त्मा श्रूयते ।
- (A) ऋग्वेदः (B) यजुर्वेदः
(C) सामवेदः (D) अथर्ववेदः

12.वाजसनेयिशाखा कीर्तिता ।

- (A) ऋग्वेदस्य (B) शुक्लयजुर्वेदस्य
(C) कृष्णयजुर्वेदस्य (D) सामवेदस्य

13. सत्कार्यवादः.....वर्तते ।

- (A) न्यायदर्शने (B) साङ्ख्यदर्शने
(C) योगदर्शने (D) वेदान्तदर्शने

14. न प्रकृतिर्न विकृतिः..... ।

- (A) प्रकृतिः (B) विकृतिः
(C) पुरुषः (D) ईश्वरः

15. पुरुषबहुत्वस्य सिद्धिः.....कृता ।

- (A) साङ्ख्याचार्यैः (B) नैयायिकैः
(C) बौद्धैः (D) वेदान्तिभिः

16.प्रत्ययसर्गस्य निरूपणं वर्तते ।

- (A) सांख्यकारिकायाम् (B) वेदान्तसारे
(C) तर्कभाषायाम् (D) तर्कसंग्रहे

17.नामोपनिषत्प्रमाणम् ।

- (A) वेदो (B) वेदान्तो
(C) वेदाङ्गम् (D) वेदार्थो

18. अवस्तुनि वस्त्वारोपः..... ।

- (A) अपवादः (B) अर्थवादः
(C) अध्यारोपः (D) अपवर्गः

19. द्विधा विधाय चैकैकं.....इत्युच्यते ।

- (A) पञ्जीकरणम् (B) पञ्चीकरणम्
(C) साधारणीकरणम् (D) त्रिवृत्करणम्

20. सतत्त्वतोऽन्यथाप्रथा.....इत्युदीरितः ।

- (A) विवर्त (B) आवर्त
(C) विकार (D) प्रकार

21. न्यायदर्शनानुसारं सप्त.....भवन्ति ।

- (A) कर्माणि (B) गुणाः
(C) द्रव्याणि (D) पदार्थाः

22. न्यायदर्शनानुसारं प्रमाणानि.....सन्ति ।

- (A) त्रीणि (B) चत्वारि
(C) षट् (D) सप्त

23. यत्र यत्र धूमस्तत्रतत्राऽग्निरिति साहचर्यनियमो..... ।

- (A) अव्याप्तिः (B) अतिव्याप्तिः
(C) व्याप्तिः (D) प्राप्तिः

24. उपमितिकरणम्..... ।

(A) अनुमानम्

(B) उपमानम्

(C) प्रत्यक्षम्

(D) शाब्दम्

25. गुणसंज्ञाविधायकसूत्रम्.....अस्ति ।

(A) आद्गुणः

(B) अदेङ्गुणः

(C) इको गुणवृद्धी

(D) आद्यन्तौ टकितौ

26. क्तक्तवतू..... ।

(A) नदी

(B) उपधा

(C) विभाषा

(D) निष्ठा

27. 'हरिं भजति' इत्युदाहरणं.....कारकस्य वर्तते ।

(A) कर्म

(B) करण

(C) सम्प्रदान

(D) अपादान

28. 'अक्षणा काणः' इति.....सूत्रस्योदाहरणम् ।

(A) अकथितं च

(B) येनाङ्गविकारः

(C) स्पृहेरीप्सितः

(D) कर्तृकर्मणोः कृति

29. स्वधायोगे.....विभक्तिः स्यात् ।

(A) प्रथमा

(B) द्वितीया

(C) तृतीया

(D) चतुर्थी

30. साधकतमं..... ।

- (A) अधिकरणम् (B) अपादानम्
(C) करणम् (D) संप्रदानम्

31. उत्तरपदार्थप्रधानो..... ।

- (A) अव्ययीभावः (B) तत्पुरुषः
(C) बहुव्रीहिः (D) द्वन्द्वः

32. 'पितरौ' इत्युदाहरणं.....अस्ति ।

- (A) अव्ययीभावस्य (B) तत्पुरुषस्य
(C) बहुव्रीहेः (D) द्वन्द्वस्य

33. चाऽर्थे.....समासो भवति ।

- (A) द्विगुः (B) द्वन्द्वः
(C) अव्ययीभावः (D) तत्पुरुषः

34. भारोपीयपरिवारस्य भाषा.....अस्ति ।

- (A) तेलुगु (B) तमिलम्
(C) संस्कृतम् (D) मलयालम्

35. अचः..... ।

- (A) व्यञ्जनानि (B) स्वराः
(C) अन्तःस्थाः (D) स्पर्शाः

36. प्राचीना भारतीयाऽऽर्यभाषा.....वर्तते ।
- (A) संस्कृतम् (B) प्राकृतम्
(C) पाली (D) हिन्दी
37. मेघदूते.....छन्दः प्रयुक्तम् ।
- (A) आर्या (B) शिखरिणी
(C) मन्दाक्रान्ता (D) स्रग्धरा
38. शिशुपालवधस्य रचयिता महाकविः..... ।
- (A) कालिदासः (B) भारविः
(C) भट्टिः (D) माघः
39. 'बुद्धचरितम्' एकं.....अस्ति ।
- (A) रूपकम् (B) खण्डकाव्यम्
(C) महाकाव्यम् (D) चम्पूकाव्यम्
40. 'कादम्बरी' एकं.....काव्यमस्ति ।
- (A) कथा (B) आख्यायिका
(C) मुक्तकम् (D) कुलकम्
41.दाहकोऽभून् पावकः ।
- (A) 'प्रतिमा' नाम नाट्यस्य (B) 'कर्णभारस्य' नाट्यस्य
(C) स्वप्नवासवदत्तस्य (D) 'पञ्चरात्रस्य' नाट्यस्य
42. मृच्छकटिकस्य नायिका.....अस्ति ।
- (A) शकुन्तला (B) सीता
(C) द्रौपदी (D) वसन्तसेना

43. 'रत्नावली'.....अस्ति ।

- (A) सट्टकम् (B) नाटकम्
(C) नाटिका (D) त्रोटकम्

44. विश्वनाथोक्तं काव्यलक्षणम्..... ।

- (A) रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्
(B) शब्दार्थौ सहितौ काव्यम्
(C) इष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावलिः काव्यम्
(D) वाक्यं रसात्मकं काव्यम्

45. साहित्यदर्पणे लक्षणायाः.....भेदाः सन्ति ।

- (A) अशीतिः (B) षड्
(C) त्रयो (D) असंख्याताः

46. करुणरसस्य स्थायीभावः.....स्मृतः ।

- (A) उत्साहः (B) विस्मयः
(C) निर्वेदः (D) शोकः

47.ख्यातवृत्तं स्यात् ।

- (A) रूपकम् (B) नाटकम्
(C) प्रकरणम् (D) प्रहसनम्

48. सर्गबन्धो.....उच्यते ।

- (A) गद्यकाव्यम् (B) पद्यकाव्यम्
(C) महाकाव्यम् (D) खण्डकाव्यम्

49. अधस्तनयुग्मानां समीचीनां तालिका चिनुत :

नीचे आपेक्षां श्लोकां गोठवो.

(a) स्वप्नवासवदत्ते

(b) अभिज्ञानशाकुन्तले

(c) मृच्छकटिके

(d) उत्तररामचरिते

1. धीवरवृत्तान्तः

2. लवकुशवृत्तान्तः

3. लापताकग्रामप्रसङ्गाः

4. शर्विलाकप्रसङ्गाः

(a) (b) (c) (d)

(A) 1 2 4 3

(B) 3 1 4 2

(C) 3 4 1 2

(D) 4 2 1 3

50. अधस्तनयुग्मानां समीचीनां तालिका चिनुत :

(a) भरतस्य

(b) वामनस्य

(c) आनन्दवर्धनस्य

(d) क्षेमेन्द्रस्य

1. औचित्यसम्प्रदायः

2. ध्वनिसम्प्रदायः

3. रीतिसम्प्रदायः

4. रससम्प्रदायः

(a) (b) (c) (d)

(A) 4 2 1 3

(B) 4 1 2 3

(C) 4 3 2 1

(D) 1 3 4 2

ROUGH WORK